

Lingvistika, metodika

Ivan Bauer, Jasenka Zajec

Institut informacijskih znanosti, Zagreb

JEZIČNE KARAKTERISTIKE NASLOVA ČLANAKA ZNANSTVENE PERIODIKE. HRVATSKA DOPUNA I NJENI ENGLESKI EKVIVALENTI

Izvorni znanstveni članak. Primljen 18. 4. 1993.

UDK 808.62-561.8:802.0:05:655.535.52

Ovaj rad opisuje sintaktičku strukturu naslova članaka u znanstvenoj periodici što izlazi u Republici Hrvatskoj. Posebna se pozornost pridaje dopuni, njezinim engleskim ekvivalentima i njihovu značenju u procesu sistematiziranja i pretraživanja znanstvene grade. Analiza je provedena na uzorku od 374 naslova članaka iz časopisa koji su tiskani u 1990. godini. U hrvatskim naslovima prevladava prisupstantivna besprijedložna dopuna, a u engleskim prijedložena fraza. Na osnovi analiziranih naslova može se zaključiti da besprijedložna genitivna dopuna u hrvatskom te njezin engleski ekvivalent, prijedložna fraza s *of*, predstavljaju onaj dio naslova koji je najčešće nosilac informacijskog fokusa i sadrži relevantne ključne riječi.

Uvod

Jedan od osnovnih sastavnih elemenata znanstvenog teksta jest naslov, prvi i vjerojatno najvažniji dio komunikacije. Naslov bismo mogli definirati kao skup podataka o sadržaju i karakteru djela¹ ili prema Huthu: *A title is a condensed version of an abstract; an abstract is a highly condensed version of the full text of a paper.*²

Stoga je bitna uloga naslova i u sustavima sistematiziranja i pretraživanja korpusa znanstvene građe. U sklopu ispitivanja posebnosti znanstvenoga teksta i njegovih sastavnih dijelova pozornost se pridaje i njihovim jezičnim obilježjima. Preciznost u izražavanju, jednostavnost stila i pravilna upotreba gramatičkih pravila višestruko utječe na stupanj razumljivosti teksta, a naročito naslova. Kao dio šireg istraživanja jezičnih i informacijskih karakteristika znanstvenoga teksta ovdje se opisuje sintaktička struktura naslova članaka u znanstvenoj periodici što izlazi u Republici Hrvatskoj, osobito sa stajališta dopune. Kontrastivno se promatraju hrvatska dopuna i njezini engleski ekvivalenti te njihovo značenje u procesu sistematiziranja i pretraživanja podataka o znanstvenoj građi.

¹ Tuđman, M. (1990): *Obavijest i znanje*. Zavod za informacijske studije, Zagreb, str. 197.

² Huth, E. J. (1982): *How to Write and Publish Papers in the Medical Sciences*, ISI Press, Philadelphia, str. 76.

Opis i obrada uzorka

Istraživanje je provedeno na slučajno odabranom uzorku od 374 naslova članaka iz 50 svezaka časopisa što izlaze u Republici Hrvatskoj, a objavljeni su tijekom 1990. godine. Odabranim su naslovima članaka obuhvaćena sva područja znanosti:

- društveno-humanističke znanosti — 133 naslova
- prirodne znanosti — 34 naslova
- medicinske znanosti — 83 naslova
- tehničke znanosti — 67 naslova
- biotehničke znanosti — 57 naslova.

Analizirani su hrvatski naslovi i njihovi engleski prijevodni ekvivalenti. Za svaki su pojedini naslov i njegov prijevodni ekvivalent popisani svi prijedlozi. Obrada podataka djelomično je izvedena korištenjem programskog paketa dBASE III PLUS.

Jezične karakteristike podnaslova opisane su u sklopu nadređene kategorije dotičnog naslova. Podnaslovom se smatra dio naslova koji objašnjava ili dopunjuje naslov, ali s naslovom nije gramatički povezan. U korpusu s ukupno 374 naslova 34 naslova uključuju i podnaslov.

Pristup obradi uzorka zasniva se na evidentiranju prijedloženih konstrukcija. Od ukupno 374 naslova u 348 se javlja barem jedan prijedlog, hrvatski ili engleski. U 254 naslova nalaze se i hrvatski i engleski prijedlozi. Analiza je pokazala da hrvatskih prijedloga nema u 115 naslova, a engleskih u 31. U ukupno 26 naslova nema ni hrvatskih ni engleskih prijedloga.

Svi su primjeri obrađeni u okviru triju baza podataka, definiranih na osnovi odnosa među dopunama u hrvatskom i engleskom jeziku:

- hrvatska prijedložna fraza prevedena je ekvivalentnom engleskom prijedložnom frazom u 227 naslova
- hrvatska prijedložna fraza prevedena je ekvivalentnom engleskom besprijedložnom frazom u 57 naslova
- hrvatska besprijedložna fraza prevedena je ekvivalentnom engleskom prijedložnom frazom u 304 naslova.

Za svaki je pojedini naslov zabilježena barem jedna ili više pojava navedenih triju odnosa. Naslovi koji predstavljaju primjere za više od jednog odnosa među dopunama javljaju se u svakoj od odgovarajućih baza podataka.

Od ukupno 374 naslova u 259 naslova javlja se 25 hrvatskih prijedloga s ukupno 401 pojavom. Evidentirani su ovi prijedlozi (u zagradi je broj pojava):

<i>bez</i> (1)	<i>pod</i> (1)
<i>do</i> (7)	<i>pomoću</i> (1)
<i>ispod</i> (1)	<i>preko</i> (1)
<i>iz</i> (7)	<i>prema</i> (5)
<i>između</i> (4)	<i>pri</i> (3)
<i>kod</i> (12)	<i>prije</i> (2)
<i>među</i> (1)	<i>protiv</i> (2)
<i>na</i> (78)	<i>radi</i> (1)
<i>nakon</i> (2)	<i>s</i> (24)
<i>o</i> (16)	<i>u</i> (184)
<i>od</i> (16)	<i>uz</i> (2)
<i>oko</i> (1)	<i>za</i> (28)
<i>po</i> (1)	

Od ukupno 374 naslova u 343 naslova javlja se 26 engleskih prijedloga s ukupno 876 pojava. Evidentirani su ovi prijedlozi (u zagradi je broj pojava):

<i>about</i> (3)	<i>into</i> (1)
<i>after</i> (2)	<i>near</i> (1)
<i>along</i> (1)	<i>of</i> (424)
<i>among</i> (2)	<i>on</i> (61)
<i>at</i> (11)	<i>prior to</i> (1)
<i>before</i> (2)	<i>regarding</i> (3)
<i>between</i> (10)	<i>to</i> (36)
<i>by</i> (19)	<i>towards</i> (1)
<i>concerning</i> (1)	<i>under</i> (5)
<i>during</i> (8)	<i>upon</i> (1)
<i>for</i> (32)	<i>while</i> (1)
<i>from</i> (21)	<i>with</i> (28)
<i>in</i> (199)	<i>without</i> (1)

Sintaktička struktura hrvatskih naslova

U sklopu istraživanja sintaktičkih odnosa u tekstu naslova u središtu je pozornosti hrvatska fraza koja se sastoji od dominantne, upravne riječi (imenice, pridjeva i glagola) i besprijeđložne ili prijedložne dopune. S obzirom na upravnu riječ koja negira dopunu evidentirane su (1) prisupstantivna, (2) priadjektivna i (3) prilagolska dopuna (tablica 1). Od ukupno 259 naslova s prijedlozima 232 su naslova s prijedložnim dopunama. Priložne označke mesta i vremena smatramo dodacima.

Prisupstantivna i prilagolska dopuna javljaju se kao prijedložne i besprijeđložne, a priadjektivna dopuna samo kao prijedložna. U sklopu prisupstantivne prijedložne dopune zabilježeni su svi prijedlozi navedeni prije, osim *bez*. U okviru prilagolske prijedložne dopune javljaju se *bez, na, o, u i za*, a u sklopu priadjektivne *za i od*.

Prisupstantivna dopuna

Tablica 2. donosi broj pojava različitih prisupstantivnih dopuna, a tablica 3. prikazuje prisupstantivnu dopunu sa stajališta odnosa između besprijeđložne i prijedložne dopune.

U 197 naslova registrirane su i prisupstantivna besprijeđložna i prisupstantivna prijedložna dopuna, npr.:

Pojava novih elemenata u tehnologiji kontejnerizacije i njihov utjecaj na distribuciju tereta između morskog i zračnog transporta.

U 124 naslova evidentirana je samo prisupstantivna besprijeđložna dopuna (u 92 naslova bez pojave ostalih dopuna, naime priadjektivne i prilagolske), npr.:

Neke karakteristike stanja ventilacije pluća radnika elektronske industrije.

U 27 naslova zabilježena je samo prisupstantivna prijedložna dopuna, npr.:

Zakon o osnovnim pravima iz radnog odnosa i tržišna privreda.

Prisupstantivna dopuna zavisnom rečenicom evidentirana je u četiri naslova, s četiri pojave. U tim je naslovima riječ o dopuni imenice odnosnom rečenicom, npr.:

Daljnji razvitak Konvencije MARPOL, regulativa i tendencije što utječe na provođenje naših obveza.

Fenomen rezistentnosti korovskih biljaka i metode koje se koriste u njezinu proučavanju.

Priadjektivna dopuna registrirana je u dva naslova, i to kao priadjektivna prijedložna dopuna, s dvije pojave. Ilustrirat će je sljedeći primjer:

Intenzivna radioterapija i polikemoterapija, klinički stadij i sistemsko manifestiranje bolesti kao parametri značajni za prognozu Hodgkinove bolesti.

Priglagolska dopuna zabilježena je u 13 naslova, s 14 pojava. Priglagolska besprijeđložna dopuna evidentirana je u šest naslova, sa šest pojava. U primjeru koji slijedi dopuni u akuzativu otvara mjesto finitni glagol:

Razlike u odnosima roditelja prema predškolskoj djeci koja manifestiraju odnosno ne manifestiraju neke oblike poremećaja u ponašanju.

U idućem primjeru dopuna u akuzativu jest uz infinitiv:

Kako unaprijediti izbor sorti ozime pšenice za intenzivne uvjete proizvodnje u SR Hrvatskoj

U četiri primjera dopuni otvara mjesto glagolski pridjev trpni. U dva primjera dopune su u instrumentalu, a dva u dativu, npr.:

Rukovođenje podržano računalom (konceptualni okvir)

Srednjovjekovne latinske isprave bosanskih vladara izdane Dubrovniku.

Priglagolska prijedložna dopuna registrirana je u sedam naslova, s osam pojava. U tri primjera dopuna stoji uz finitni glagol, npr.:

Upotreba lijekova koji djeluju na bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva.

U četiri primjera dopuni otvara mjesto glagolski pridjev trpni, npr.:

Očni simptomi u djece rođene s faktorima rizika ili bez njih.

Dodaci (oznake mjesta i vremena)

Oznake mjesta zabilježene su u 51 naslovu, sa 63 pojavama: 52 lokativne i 11 genitivnih. Četrdeset pet lokativa javlja se uz prijedlog *u*, a sedam uz prijedlog *na*. Genitivne oznake javljaju se ili kao besprijeđložne dopune (u 10 naslova) ili uz prijedlog *kod* (u jednom naslovu). Oznake mjesta ilustriraju ovi primjeri:

Raspodjela biomase fitoplanktona u Jadranskom moru u srpnju 1984.

Podzemne vode na otoku Unije

Karakterizacija staništa travnjačke vegetacije na solonjcu u okolini Donjeg Miholjca.

Oznake vremena evidentirane su u 21 naslovu, s 30 pojavama, od toga 22 genitivne i 8 lokativnih. U 11 naslova genitivne su oznake besprijeđložne fraze, pet genitiva javlja se uz prijedlog *od*, pet uz prijedlog *do*, a jedan uz prijedlog *iz*. Lokativi su evidentirani uz prijedlog *u* (u sedam naslova) i *na* (u jednom naslovu). Primjerice:

Problematika razvoja auto-cesta u Hrvatskoj i Jugoslaviji na pragu 90. godina.

Jezična politika u Francuskoj u doba Revolucije.

Upotreba padeža

Sa stajališta kako besprijeđložne tako i prijeđložne dopune osobito je relevantna analiza padeža korištenih u naslovima. Kako se može vidjeti u tablici 3, u okviru pri-

supstantivne besprijeđložne dopune javljaju se genitiv, dativ i instrumental, a u okviru prijeđložne dopune genitiv, akuzativ, lokativ i instrumental. Prijeđektivna prijeđložna dopuna bilježi akuzativ i genitiv. U okviru prilagolske besprijeđložne dopune evidentirani su dativ, akuzativ i instrumental, a u okviru prilagolske prijeđložne dopune genitiv, akuzativ, lokativ i instrumental. Dodaci (oznake mesta i vremena) javljaju se u genitivu i lokativu.

Imenska i glagolska konstrukcija

U naslovima, dakle, dominira imenska ili nominalna rečenična konstrukcija. Od ukupno 374 naslova tek je u osam naslova zabilježena glagolska konstrukcija. U tri primjera struktura naslova jest jednostavna rečenica, npr.:

Kako se vodio »rat riječi«?

Kako se razvija šumarstvo u Italiji

Tko su bili katari?

U sljedećem je primjeru infinitivna konstrukcija, u kojoj je infinitiv dopunjeno imenicom u akuzativu:

Kako unaprijediti izbor sorti ozime pšenice za intenzivne uvjete proizvodnje u SR Hrvatskoj

U četiri primjera evidentirana je dopuna imenice zavisnom (odnosnom) rečenicom, npr.:

Fenomen rezistentnosti korokovskih biljaka i metode koje se koriste u njenom proučavanju.

Kontrastiranje hrvatske i engleske dopune

Ovdje je predmetom promatranja hrvatska fraza koja se sastoji od dominantne, upravne riječi (imenice, pridjeva i glagola) i besprijeđložne ili prijeđložne dopune, s jedne strane, te engleski ekvivalenti takvih konstrukcija, s druge. Na ovom mjestu treba navesti da su svi naslovi u korištenom korpusu bili adekvatno prevedeni, pa su se stoga mogli upotrijebiti u ovoj kontrastivnoj analizi.

Sa stajališta upotrebe prijeđloga u hrvatskim i engleskim naslovima analiza je pokazala da:

- u 26 naslova nema ni hrvatskih ni engleskih prijeđloga
- u 89 naslova nema hrvatskih prijeđloga, a engleskih je prijeđloga barem jedan
- u 5 naslova hrvatskih je prijeđloga barem jedan, a engleskih prijeđloga nema
- u 10 naslova veći je broj hrvatskih prijeđloga od engleskih
- u 48 naslova jednak je broj hrvatskih i engleskih prijeđloga
- u ukupno 285 naslova engleskih je prijeđloga više no hrvatskih.

Kako je već prije navedeno, zabilježena su tri odnosa hrvatskih i engleskih dopuna koji se ovdje detaljnije opisuju:

A. Hrvatska prijeđložna fraza prevedena je ekvivalentnom engleskom prijeđložnom frazom u 227 naslova. Tablica 4. daje pregled 21 hrvatskog prijeđloga i njihova 22 engleska ekvivalenta. Uz svaki se prijeđlog daje i broj pojava.

B. Hrvatska prijeđložna fraza prevedena je ekvivalentnom engleskom besprijeđložnom frazom u 57 naslova. U hrvatskim naslovima evidentirano je sljedećih 14 prijeđloga, poredanih po učestalosti javljanja: *u* (22), *na* (11), *za* (7), *od* (6), *s* (6), *iz* (3), *o* (3), *prema* (3) *do* (2), *protiv* (2), *između* (1), *oko* (1), *pod* (1), *preko* (1).

C. Hrvatska besprijeđložna fraza prevedena je ekvivalentnom engleskom prijedložnom frazom u 304 naslova. Sljedećih 17 engleskih prijedloga ekvivalenti su hrvatskih besprijeđložnih fraza. Ovdje su poredani po učestalosti javljanja: *of* (402), *in* (43), *to* (20), *by* (14), *with* (13), *from* (12), *for* (10), *on* (10), *between* (5), *at* (4), *among* (2), *concerning* (1), *during* (1), *into* (1), *prior to* (1), *under* (1), *without* (1).

Držimo da su u kontrastivnom pogledu osobito zanimljivi engliski ekvivalenti hrvatske besprijeđložne dopune, pa im posvećujemo posebnu pozornost. Evidentirane su dvije vrste hrvatskih besprijeđložnih dopuna, naime prisupstantivna i prilagolska.

Prisupstantivna besprijeđložna dopuna

Posebno je analizirana prisupstantivna besprijeđložna dopuna u 92 naslova u kojima se takva dopuna javlja bez pojave ostalih dopuna. To omogućuje vrlo egzaktno praćenje načina realizacije takve dopune u engleskom tekstu naslova. U 92 naslova evidentirano je 168 genitivnih dopuna, šest dativnih i deset instrumentalnih. U 79 naslova ta je dopuna u engleskom ostvarena prijedloženom frazom, i to u 53 naslova samo prijedložnom, npr.:

Struktura dnevnih migranata zaposlenih kao pokazatelj razvijenosti dnevnih urbanih sistema Hrvatske

The structure of the employed commuters as an indicator of development of daily urban system in Croatia,

a u 26 naslova prijedložnom i besprijeđložnom frazom, npr.:

- Kontrola onečišćenja zraka bolničke sredine kvantitativnim aerobiološkim metodama
The control of air contamination in hospitals by quantitative aerobiological methods.

U tih je 79 naslova zabilježeno sljedećih 10 engleskih prijedloga, poredanih po učestalosti pojave: *of* (100), *in* (15), *by* (4), *with* (4), *for* (3), *from* (3), *on* (3), *to* (2), *at* (1) i *between* (1).

U 13 naslova od ukupno 92 prisupstantivna besprijeđložna dopuna ostvarena je samo engleskom besprijeđložnom frazom, npr.:

Obilježja prijenosa snage širokopojasnim linijskim transformatorom impedencije
Wideband impedance transformers power transfer characteristics.

U tekstu 61 od ukupno 92 naslova 125 je genitivnih dopuna, šest dativnih i deset instrumentalnih. Od genitivnih dopuna 125 je ostvareno u engleskom tekstu prijedložima *of* (52), *in* (15), *on* (3), *for* (2), *from* (2), *at* (1), *between* (1) i *with* (1), a u 48 slučaja engleskom besprijeđložnom frazom. Šest dativnih dopuna realizirano je u engleskim naslovima prijedložima *to* (2) i *for* (1), a u tri slučaja engleskom besprijeđložnom frazom. Deset instrumentalnih dopuna ostvareno je prijedložima *by* (4) i *with* (3), a u tri slučaja engleskom besprijeđložnom frazom.

U idućem su primjeru genitivne dopune ostvarene u engleskom prijedložima *between*, *of* i *in*:

Povezanost efikasnosti kognitivnih procesora i disocijativnih reakcija osuđenih osoba
Relationship between efficiency of cognitive processors and dissociative reactions in convicts.

Slijedi primjer dativne dopune prevedene u engleskom prijedlogom *for*:

Izgradnja cestovnih, željezničkih i riječnih prometnica srednje Evrope (Podunavlje — Jadran) predviđaju valorizaciji morskih (tranzitnih, turističkih i dr.) resursa Jadranskog mora

Construction of road, rail and river routes in central Europe (the Danube — Adriatic region) as a prerequisite for assessment of maritime (transit, tourist trade, etc.) resources of the Adriatic.

I naposljetku primjer instrumentalne dopune realizirane u engleskom prijedlogom *with*:

Očvršćavanje novolaka različitim supstancama

The cross-linking of novolak with different agents.

U 31 od ukupno 92 naslova evidentirana je, pak, samo prisupstantivna besprijedložna dopuna u genitivu, a ekvivalent svake od 43 hrvatske genitivne dopune jest engleski prijedlog *of*, npr.:

Neka istraživanja sfernog podsistema naše galaksije

Some investigations of the spherical subsystem of our Galaxy.

Priglagolska besprijedložna dopuna javlja se u šest naslova. U dva naslova prevedena je engleskom besprijedložnom frazom, npr.:

Rukovođenje podržano računalom

Computer-aided management,

a u četiri naslova prijedložnom dopunom, primjerice:

Madrigali Gian Domenica Martorette, talijanskog skladatelja 16. stoljeća, posvećeni nekim uglednicima Poreča, Zadra i Dubrovnika

Madrigals by Gian Domenico Martorella, the Italian sixteenth-century composer, dedicated to some notabilities from Poreč, Zadar and Dubrovnik.

Diskusija i zaključak

S obzirom na osnovne tipološke razlike između hrvatskoga kao sintetičkog i engleskog kao analitičkog jezika, posebno se relevantnim pokazalo promatranje dopune sa stajališta upotrebe prijedloga, dakle u svjetlu opreke besprijedložna — prijedložna dopuna.

Hrvatski prijedlozi zabilježeni su u 259 naslova, a engleski u 343 naslova. Broj korištenih prijedloga u okviru prijedložnih dopuna gotovo je isti u hrvatskim i engleskim naslovima, naime 25 hrvatskih prijedloga prema 26 engleskih. Broj pojava prijedloga, međutim, mnogo je veći u engleskim naslovima (401:876). U hrvatskim naslovima prevladava besprijedložna dopuna, s ukupno 699 pojava. Odnos besprijedložnih dopuna prema prijedložnim više je nego dvostruk u korist besprijedložnih (321:699). U sklopu ovih dopuna dominira genitivna, sa 659 pojava u 320 naslova. U engleskim, pak, naslovima prevladava prijedložna dopuna, a prijedlog *of* bilježi najveći broj pojava (424). U 304 naslova hrvatska je besprijedložna fraza prevedena engleskom prijedložnom frazom, s 541 pojavom. I u tim je naslovima prijedlog *of* kudikamo najbrojniji, s 402 pojave.

U sintaktičkoj strukturi hrvatskih naslova dominira prisupstantivna besprijedložna dopuna u genitivu, a u strukturi engleskih naslova prijedložna dopuna s prijedlogom *of*, npr.:

Analiza komponenata promjena u procesu smanjenja učestalosti javljanja nepoželjnih oblika ponašanja djeteta s autizmom

The analysis of the components of diminishing frequency of undesired behaviour in autistic children.

U ovom je primjeru od ukupno deset dopuna čak osam prisupstantivnih besprijeđložnih u genitivu, uz dvije prijeđložne, u lokativu i instrumentalu. U engleskom, pak, naslovu prevladava prijeđložna fraza *s of*.

Dominacija bezprijeđložne genitivne dopune u hrvatskim naslovima i prijeđložne fraze *s of*, kao njezina ekvivalenta u engleskim naslovima od značenja je sa stajališta sistematiziranja i pretraživanja podataka o znanstvenoj građi.

U prije navedenom primjeru ključne riječi u hrvatskom naslovu nalaze se u okviru sedam genitivnih besprijeđložnih dopuna i jedne prijeđložne u instrumentalu, naime: komponente promjena, smanjenje učestalosti, nepoželjni oblici ponašanja, dijete, autizam. Ključne riječi u engleskom naslovu nalaze se u okviru prijeđložnih fraza *s of* i *in*, naime: components, diminishing frequency, undesired behaviour, autistic children.

S obzirom na englesku prijeđložnu fazu rezultati ovog istraživanja podudaraju se sa zaključcima prijašnjeg istraživanja relevantnosti sintaktičkih komponenata engleskih naslova za automatsko indeksiranje.³ Za tu je priliku bio korišten korpus naslova znanstvenih članaka na engleskom jeziku iz jedne od bibliografskih baza podataka sveučilišta Strathclyde iz Glasgowa. To je istraživanje pokazalo da je engleska prijeđložna fraza najčešće nosilac informacijskog fokusa u tekstu naslova te da takva fraza upućuje na onaj segment naslova koji sadrži relevantne ključne riječi. Među engleskim prijeđozima najzastupljeniji je bio *of*.

Prijeđložna fraza *s of*, dakle, jedan je od segmenata naslova koji su ključni za proces indeksiranja. Na osnovi ovog rada može se zaključiti da i besprijeđložna genitivna dopuna u hrvatskom, koje je najčešći ekvivalent engleska prijeđložna fraza *s of*, predstavlja onaj segment naslova kojemu valja obratiti posebnu pozornost u pronalaženju ključnih informacija o sadržaju članka.

Tablica 1. Vrste dopuna s obzirom na upravnu riječ

Vrste dopuna	Broj naslova	Broj dopuna
1. Prisupstantivna dopuna	348	1008
2. Priadjektivna dopuna	2	2
3. Priglagolska dopuna	13	14

Tablica 2. Prisupstantivna metoda

	Broj naslova	Broj dopuna
Prisupstantivna besprijeđložna dopuna	321	693
Prisupstantivna prijeđložna dopuna	224	311
Prisupstantivna dopuna zavisnom rečenicom	4	4

³ Bauer, I., Kržak, M., Zajec, J. (1990): *Relevance of Syntactic Components in Automatic Indexing*. U: *The Knowledge Industries: Levers of Economic and Social Development in the 1990s*. Cronin, Blaise; Tudor-Šilović, Neva (eds.), Aslib, London, str. 183—193.

Tablica 3. Odnos između besprijeđložne i prijeđložne prisupstantivne dopune

	Broj naslova	Broj dopuna
Besprijeđložna + prijeđložna dopuna	197	732
Besprijeđložna bez prijeđložne dopune	124	237
Prijeđložna bez besprijeđložne dopune	27	35
Besprijeđložna dopuna bez ostalih dopuna	92	184

Tablica 4. Zastupljenost padeža prema vrstama dopuna

Vrste dopuna	Padež	Broj naslova	Broj dopuna
prisupstantivna besprijeđložna		321	693
	genitiv	320	659
	dativ	16	16
	instrumental	16	18
prisupstantivna prijeđložna		224	311
	genitiv	48	55
	akuzativ	69	76
	lokativ	142	158
	instrumental	22	22
priadjektivna prijeđložna		2	2
	genitiv	1	1
	akuzativ	1	1
priglagolska besprijeđložna		6	6
	dativ	2	2
	akuzativ	2	2
	instrumental	2	2
priglagolska prijeđložna		7	8
	genitiv	1	1
	akuzativ	3	3
	lokativ	3	3
	instrumental	1	1
dodaci (oznake mesta)		51	63
	genitiv	10	11
	lokativ	50	52
dodaci (oznake vremena)		21	30
	genitiv	16	22
	lokativ	8	8

Tablica 5. Hrvatski prijedlozi (poredani po učestalosti javljanja) i njihovi engleski ekvivalenti

	in	of	at	for	during	by	under	on	to	while
157	133	6	4	4	3	2	2	1	1	1
na	on	in	of	to	at	towards		upon		
61	40	8	4	4	3	1				
za	for	in	of							
19	16	2	1							
s	with	from	by	of						
15	11	2	1	1						
o	on	about	of	regarding						
13	8	3	1	1						
kod	in	of	near	regarding	with					
12	7	2	1	1	1					
od	from	of	between	with						
10	4	4	1	1						
do	to	by								
5	4	1								
iz	from	of								
4	3	1								
između	between									
3	3									
pri	during	for	in							
3	1	1	1							
nakon	after									
2	2									
prema	to	under								
2	1	1								
prije	before									
2	2									
uz	on									
2	2									
bez	without									
1	1									
ispod	under									
1	1									
među	between									
1	1									
po	along									
1	1									
pomoću	by									
1	1									
radi	for									
1	1									

LITERATURA

- Barić, E., et al. (1979): *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*. Školska knjiga, Zagreb.
- Bauer, I. (1986): *Neke sintaktičke osobitosti u američkom novinskom tisku na hrvatskom jeziku. Interferencija na planu rekcije*. »Filologija« 14, str. 41—52.
- Bauer, I. Zajec, J. (1990): *Jezične karakteristike engleskih sažetaka u znanstvenim i stručnim časopisima u Hrvatskoj*. »Strani jezici«, 19 (4), str. 175—187.
- Bhatt, C. Loebel, E. Schhmidt, C. (eds.) (1989): *Syntactic Phrase Structure Phenomena in Noun Phrases and Sentences*. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Philadelphia.
- Filipović, R. (1986): *Teorija jezika u kontaktu*. Školska knjiga, Zagreb.
- Gleason, H. A. Jr. (1961): *An Introduction to Descriptive Linguistics*. Holt, Rinehart and Winston, New York.
- Katičić, R. (1986): *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb.
- Quirk, R. et al. (1985): *A Comprehensive Grammar of the English Language*. Longman, London.
- Samardžija, M. (1986): *Dopune u suvremenom hrvatskom književnom jeziku*. »Radovi Zavoda za slavensku filologiju«, 21, str. 1—32.
- Samardžija, M. (1988): *Razdioba glagola po valentnosti*. »Radovi Zavoda za slavensku filologiju«, 23, str. 35—46.
- Simeon, R. (1969): *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, dio I. i II. Matica Hrvatska, Zagreb.
- Škiljan, D. (1980): *Pogled u lingvistiku*. Školska knjiga, Zagreb.

LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF PAPER TITLES IN SCHOLARLY JOURNALS.
CROATIAN COMPLEMENTATION AND ITS ENGLISH EQUIVALENTS

Summary

The syntactic structure of paper titles published in Croatian scholarly journals was described. Attention was focused on complementation, its equivalents in English and their importance in the processing and retrieval of data. The analysis was performed on 374 paper titles which were published during 1990. The Croatian titles predominantly had nominal complements without a preposition, and the English titles had prepositional phrases. The analysis leads to the conclusion that the Croatian nominal complements in genitive and their English equivalents, the *of* prepositional phrases, account for that part of the title which most often has the information focus and contains the relevant keywords.